

نحوه پیش بینی آسیب های روحی

بروز رویدادهای مختلف در زندگی خانوادگی افراد، امری اجتنابناپذیر است که بایستی برای مقابله و سازگاری با آنها آمادگی قبلی داشت. بررسی جدید محققان نشان می‌دهد که عدم برخورد صحیح با این رویدادها، می‌تواند به‌خوبی بروز انواع مشکلات روانی را در خانواده پیش‌بینی کند.

به گزارش خبرنگاران علم و فناوری گزارش خبر، خانواده، شکل‌دهنده الگوهای شخصیتی، فکری، عاطفی و جسمی هر فرد است. بسیاری از فرهنگ‌ها، سلامت جامعه را به سلامت خانواده وابسته می‌دانند. توانایی اعضای خانواده در هماهنگی با تغییرات، یافتن راه‌حل برای تضادها و مشکلات بین فردی و اجراکردن قوانین خانواده، عملکرد اعضای خانواده را تعیین می‌کند و تغییر در آنها بر سلامت جسمی و روانی اعضای خانواده تأثیرگذار است. تغییرات فراوان و روزمره در جهان، بر استرس و مشکلات روانی و اجتماعی اعضای جوامع می‌افزاید. این امر باعث شده است بیماری‌های روانی در صدر فهرست عوامل ایجادکننده ناتوانی و مرگ زودرس قرار گیرند.

بنا بر توضیحات متخصصان، یکی از عوامل مهم تأثیرگذار بر شیوع آسیب‌های روانی، وقوع رویدادهایی برای اعضای خانواده است. رویدادهای زندگی شامل رویدادهای مجزا، مشاهده شدنی و قابل گزارش عینی‌اند که مستلزم نوعی سازگاری اجتماعی یا روان‌شناختی یا هر دو هستند. مرگ یکی از اعضای خانواده، شروع کاری جدید و متولدشدن نوزاد در خانواده از نمونه‌های مهم‌تر رویدادهای زندگی به‌حساب می‌آیند. علاوه بر این، مشکلات مالی، مشکلات و نبود امنیت شغلی، مشکلات خانوادگی، نگرانی درباره مرگ نزدیکان و مسائل مربوط به روابط زناشویی و بارداری به‌عنوان رویدادهای استرس‌زای زندگی شناخته می‌شوند. بروز بعضی از رویدادها در زندگی می‌تواند اثرات جبران‌ناپذیری بر افراد داشته باشد.

به‌منظور مطالعه عمیق‌تر این موضوع، پژوهشگرانی از دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد، دانشگاه علوم پزشکی ایران و دانشگاه امام جواد یزد تحقیقی را انجام داده‌اند که در آن میزان آسیب‌پذیری روانی افراد براساس رویدادهای زندگی خانوادگی مورد ارزیابی و پیش‌بینی واقع شده است. برای انجام این مطالعه پژوهشی، محققان از مشارکت ۲۶۰ نفر از مراجعان متأهل مراکز مشاوره و روان‌درمانی یزد استفاده کرده و با استفاده از پرسشنامه داده‌های مورد نیاز خود را جمع‌آوری نمودند.

طبق نتایج به‌دست‌آمده از این مطالعه، با افزایش رویدادهای زندگی خانوادگی، آسیب‌پذیری روانی افزایش می‌یابد و رویدادهای زندگی خانوادگی می‌توانند انواع آسیب‌های روانی را پیش‌بینی کنند.

بنا بر گفته ابراهیم دهقانی اشکذری، محقق دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد و همکارانش، «نتایج پژوهش نشان داد که رویدادهای زندگی خانوادگی، نمره کلی آسیب‌پذیری روانی و ابعادش شامل شکایت جسمانی، وسواس، حساسیت در روابط متقابل، افسردگی، اضطراب، پرخاشگری، ترس مرضی، افکار پارانوئیدی و روان‌پریشی را به شکل مثبت پیش‌بینی می‌کنند».

آنها می‌گویند: «در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت هنگامی که یکی از اعضای خانواده با مشکلی در زندگی خود روبه‌رو می‌شود، دیگر افراد خانواده نیز با این مشکل درگیر هستند. این امر فشار روانی زیادی را بر همه اعضای خانواده وارد می‌کند و آنها را برای ابتلا به اختلالات روانی آسیب‌پذیر می‌کند». علاوه بر این، بنا بر اطلاعات ارائه‌شده در این مطالعه، فرد، استرس ناشی از رویدادی آسیب‌زا در خانواده را به بدن خود منتقل می‌کند و به بیماری‌های جسمانی مبتلا می‌شود.

دهقانی اشکذری و همکارانش معتقدند: «افراد دارای تجربه‌ای ناخوشایند مثل فرار فرزند از خانه یا طلاق در خانواده، به برقراری ارتباط با دیگران حساسیت بیشتری دارند و احتیاط زیادی برای رابطه با دیگران به کار می‌گیرند». بر این اساس، استنباط می‌شود که رو به رو شدن با رویدادهای ذکرشده در خانواده، فرد را تحت فشار روحی و روانی قرار می‌دهد. همچنین فرد به دلیل از دست دادن حمایت خانوادگی یا توانایی نداشتن در تأمین مایحتاج زندگی، به آینده خود ناامید می‌شود و احتمال بروز افسردگی در او افزایش می‌یابد.

مجربان این تحقیق که یافته‌های خود را در مجله علمی پژوهشی «مطالعات ناتوانی» منتشر کرده‌اند، در انتهای گزارش فنی خود اشاره کرده‌اند که باتوجه به این یافته‌ها لازم است که آموزش مهارت‌های زندگی، تاب‌آوری و سازگاری مدنظر سازمان‌های مربوط به حمایت خانواده قرار گیرد.